

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Iesu Christi ad spo[n]sam suam, hoc est, quamlibet animam sibi deuotam
epistola, siue alloquia, quæ non aliud atque diuinæ sunt inspirationes,
quæ homini sui cognitionem infundunt, atque ad veræ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

Quomodo seruetur puritas cordis.

CANON XVII.

Pro seruanda itaq; puritate cordis filia, non hoc solū est necessarium, vt (quod audisti) ab occupationibus, cogitationibus, curis, sollicitudinibus, affectionibus, tum inordinatis, tum inutilibus exuta sis, sed vt exercitium habeas quo erga me sanctē occuperis: & quicquid cor tuum intrare aut possidere molitur, excludas. Habeas igitur meditationes, aspirationes, orationes sanctas, quibus post lectionem cor tuum mihi custodias, quibus seruentur & sæpius illud mihi coniungas. Placet mihi super omnia passionis meæ meditatio: in vulnera mea deuotio, & matris meæ veneratio. Ibi meditare quoque quid tibi desit, ora longanimitē vt tibi detur, expecta confidenter donec recipias. Quapropter exercitium hoc quod in vulnera mea offeras, quo pro peccatis tuis & omnibus supplices, virtutes petas, mihi gratias agendo atque amando inhæreas, assume. Gratia mea & pax tecum. Amen.

D. IOAN. IVSTI LANSBERGII,
Carthusiani, ad Venerabilem in Christo

matrem ac Dominam: cunctasque virgines ordinis Præmonstratensis in Hinsperga Deo dicatas, in primj libri tertiam partem Alloquiorum Christi Iesu ad quamuis fidelem animam,

P R A E F A T I O.

Neminem adeo desipere existimo virgines Deo deuote, vt Alloquium hoc p̄ssimi Iesu nomine inscriptum, ore Iesu, vel dum mortalem hic in terris nobiscum agebat vitam, habitum putet: sed tam glorioso propterea titulo insignitum libellum, quod eruditionem eam qua re vera sit Iesu (vt inspiratio eius diuina nobis quotidie testatur) contineat: qua non modo cordibus insinecta sentitur, verum etiam literis hic scripta legitur, quasi ore aut per epistolam nobis loqui Deus videtur. Excitatur autem ad auscultandū obtemperandumq; mens humana eo vehementius, quo tam non quasi ab homine, sed à Deo (cuius est) hanc recipit sentitq; eruditionem. Quis enim dubitet eruditionem vel quamlibet tanto plus conferre lectori, tantoq; suadere efficacius, quanto maiori in praeio habetur is qui docet. Cum igitur optatissimum nobis sit Christi spiritus singulorum quibus lecturae sunt corda illustrari, suademus omnibus (quo se spiritu hoc dignum quisq; efficiat) hac non nostro, sed Christi nomine legi. Habet enim spiritus nostri tarditas quamdiu facta hoc corpore eo circumdamur, vt per sensibilia & affectus humano magis familiaria suadeatur, excitetur, promoueatq; in Deum. Eam ob rem puto quod varias in diuino cultu caeremonias, organa, ministeria, ornatumq; in templis multiplicem, Ecclesia receperit: cui praeterea non desunt imagines eadem ratione, Christi & sanctorum, coram quibus suam in Deum plebs deuota exerceat pietatem: quas transiens dum aliud cogitat, adnoneatur aut beneficia Christi accepta recollere, aut qua intuetur sanctitatis exemplaria imitari, aut certe

Caeremoniarum, ornamenta, ministeriaque in Ecclesiis quo spectant.

Nun 3

ad Deum

Imagines in
Ecclesijs cur
ordinare
habeantur.

Deum se conuertendo sua deuotionis cultum non ligno aut lapidi, sed ei, cuius est imago, im-
pendere. Licet namq; non ignoratur, quam videmus, Christi tantum imago non Christus ef-
se, orantiu tamen deuotio non aliter imaginem veneratur, atque eum cuius est imago: qua-
doquidem animus eius non in ipsam tunc fertur imaginem, sed in eum cui locata est imago.
Ad hunc modum sub nomine Iesu hac epistola, sine alloquia hac legatur, non que a Iesu scri-
pta dicitur, ue sunt, sed tanquam à Iesu scripta sint: cum reuera quicquid hic docetur, quantum
interna loquutione sua, anima pia ceu sponsa sue etiam Christus inspiret. Vos ergo Christi ho-
citate virgines, vos anime quacunque Deo deuota, post habitum seculi rursusculi, spiritus etiam
vanis prophaniq; tñ literis, tum sermonibus, tanquã sponse Christi vestri, alloquia hec, qua
secreto instinctu si aduertitis, in cor vestrum omni tempore loquitur, legete. Hic namq; legi-
tis, quorum adimonemini intus, si modo introvertere vos & auscultare velletis. Est enim in
his rellig. piè, abstr. alleg. in Deo viuendi canon, ad vitam inter nam, spiritualemq; eruditiu.
Hac enim sancta congregationi vestra & scribere & dedicare volui, imitatus B. patris ve-
stri Dionysii Carthusiani, alumni olim Carthusie Ruremundensis, viri non minus sanctita-
te, quam eruditione clari, pietatem, qui suo etiam æuo multa ad virgines Deo dicat: præci-
pue autem ad vestrum sacrum conuentum, si ripst. Cuiusmodi sunt: De professione mona-
chum. De mortificatione viuifica & reformatione interna: De profectu spirituali, & custo-
dia cordis: tametsi ipse quoque sæpenumero expertus sim vestram in me humanitatem. Na-
que cum nihil magis ametis, quam: astra piæ, eruditionis vobis aliquid inferri (propterea
enim deuotos omnes, qui habent eruditionis aliquid studiosius colitis) huic desiderio vestro
satisfiat, satius pato suadeoq;, vt ab hominibus cogitatio vestra transferatur ad Deum: illius
ignitur eruditionem flagitate, & in his alloquijs tanquam in epistola, putate Christum vobis.

IESV CHRISTI AD SPONSAM

sua, hoc est, quamlibet animam

sibi deuotam Epistola, siue Alloquia, qua non aliud
atque diuina sunt inspirationes, qua homini sui
cognitionem infundunt, atque ad verã
pictatis perfectionem instituunt.

Iesus Christus omnium saluator, rex cœli & terræ, paratus inter am-
plexus suscipere paternos, omnes qui ad gratiam suam anhelant in
veritate, sponse sue animæ videlicet amanti (pro qua sibi
coniungenda vltro se obtulit in mortem)
felicitem veram.

Ræ dilecta filia, per secretam inspirationem tibi ad cor loqui sepe
numero soleo, sed meos tu audire dissimulas instinctus. Proinde cū
alloquutioni meæ minus respondere, nã nisi hanc videris obser-
uare, ad scribendum tibi ingens me tui compellit amor, vt relin-
quendo meam recipias admonitionem, quam negligis auscultando.
Neque enim aliquid omittere pro salute tua charitas ipsa me sinit,
qua me semel coegit, vt pro te me totum exponerem. Et quamuis
amoni

amori meo tu nequaquam respondeas (quippe cuius cor ad externa, caduca, transitoriaq; inclinatum, creaturis nimium afficitur, nimiumq; adheret) ego tamen charitatem qua te complector (quæ profectò omnium pariter dilectione est maior) non possum dissimulare, qui non solum gratiam amicitia & meam tibi offero, sed etiam sponsam te habere cupiens, potioribus bonis indes si tu modo volueris, te distabo. Quod autem visitationes meas minus obseruas, minus auscultas instinctus, inde tibi vsu venit, quia nimium à te ipsa quoq; digressa, neq; damna tua sentis, neque te ipsam vides. Quare etiam quanto te ipsam non plangis, tanto est vehementius plangenda. Quid dicam filia? Magistra deberes esse animarum, & vita tua correctio errantium, odor famæ tuæ languentium esse deberet medicina, verba tua quasi edax ignis audientium deberent inflammare corda: at modo ipsa tu circa infantilia & inania languens, rerum multitudine occupata, passionibus quoq; noxijs nondum exuta, distractum habes cor, imaginibus alienis tam foedatum, quam pictum. Amor proprius (cui nisi mortua fueris, thalamum meum non ingredieris) adhuc in te viget. Quamobrem quæ alios docere debueras, ipsa tu eges ut docearis. Non hæc scribens te à me repello, sed quo digressa sis commonefacio, te quoq; ipsam ut pericula damnaq; tua animaduertas, cupio: & inde ut reuertaris non solum inuito, sed stimulum etiam adijcio. Vbiq; fueris, quicquid egeris, quocunq; te receperis, non auertetur à te oculus meus scrutans & intelligens omnes conatus, omnes motus, omnes deniq; intentiones cordis tui, in quibus si quando infidelitatis quippiam erga me comperio fidelissimum, offendor, iusteq; irascor: quippe qui pro salute tua ad eò multa impropria, conuitia, molestias, poenasq; tam desideranter quàm patienter, pertuli. Quis enim filia charissima, tot tantaq; opprobria (ut poenas taceam & dolores) pro amico sustineret? Ego verò cum tu adhuc inimica esses, cum boni aliquid necdum fecisses, quando adhuc me neq; diligebas, neq; cognoscebas, imò quæ nondum eras te amabam, pro te gratia innumera patiebar. Quid à me auerteris? Quid extra me pacem quaeris? Infirma es & vaga. Si ego te desero, quis te requireret? quis tui medebitur? Heu filia, quid frustra deciperis? Quocunq; te verteris, vbiq; fixeris animum, non inuenies pacem, non gaudium, non requiem, præterquam in me. Decipiunt te sensus tui, fallunt amatores tui, & te ipsam tu quoq; fallis, quæ antidotum respis, & amas venenū. Heu filia, heu sponsa mea, noui pulchra, phalerata, vana, malè suauia (quæ erga te tum amorem, tum fidelitatem mentiuntur) quam sæpè sensus tuos illiciant, affectum trahant: quàm sæpè etià tibi imponant, & te mihi subducant. O dilecta filia, memento te sponsam, & aliud cordi tuo nihil amandum, quàm sponsum tuum: nihil desiderandum, quam ut in oculis sponsi pulchra sis, placeasq; & ameris. Ego sto te desiderans & expectans. Utinam redeas ad eor, & ab his vanis auersa in fides deuotioni, operâ des humilitati, ut ego familiarioribus te digner alloqui, & potioribus, castioribusq; delitijs te visitem. Ego non speru requiro multitudinē, sed castū, fidele & purū cor, q; me & non seipsum querat. Ego desidero sincerū amorē, feruē te deuotionē, id est promptā ac vltro currentē voluntatē in mei cultū & obsequiū & syncerā puramq; in omnibus mihi placēdi intentionē. Ego cor tuū purum, & ab omni amore alieno liberū opto. Quid si mihi dares, ego consolationibus ac donis longē maioribus te dotarē quāta ne petere quidē tu auderes, vel capere posses. Sponsus sum equidē verecundus. Quare alienis nihilq; proficuis rebus occupatā, accedere non præsumo. Solā igitur te inueniam ne esse est. Quid, q; infirmus ad ostium tuum sto pulsans & calore tremorq; cōcutior,

Inspiratio-
nes diuinas
cur quidam
negligant
mitere.

Oculus Dei
quam peni-
tissimè om-
nia pœnas
trict.

Requiem
veram nuf-
quam nisi in
Deo repe-
riti.

Apoc. 3.

Deus qua-
nam ab ho-
minibus so-
lum requi-
rat.

Apoc. 3.

ut potè à columna paulò ante solutus, in qua pro tui amore ligatus cædebar & vulnerabar, ut me cordi tuo imprimam vulneratum, ut brachijs amoris tui amplexus te mihi astringam? ut denique vulneribus meis adhuc amore æstantibus te calefaciam? O si me sponsum agnosceres, si me amares: nonne in cortium non solum cito, verum etiam expectabunda introduceres, nudum vestires, frigidum calefaceres, ut castissimos mei iterum amoris amplexus, ut sincerissimum spiritus mei gustum experiri digna fieres?

Pro. 8.

Confidentiam hominis erga Deum quænam præcediant.

Rom. 12.

Vacare soli Deo quænam bona præstent. Cant. 1. Cellam visitationem quænam in te faciat.

Christus quibus sua arcana reuelat.

Quam delectaret me quod certam firmiter in me haberes fiduciam, esse mecum tam desiderares tu, quam ego cupio esse tecum, quandoquidem *delicia mea sunt esse cum filiis hominum*. Inde namque fortitudo tibi accresceret spiritus, & vera dulcedo mentis. Verùm hæc confidentia non stat nisi cum tua ipsius diffidentia, quam utramque parit monile præciosissimum paupertas spiritus. Verùm scio quid ab hoc bono te remoratur: Stomachus tuus mundi amore infectus, tanto corripitur frigore, ut cibum animæ tuæ, verbum Dei fastidias ac nauseas. Quod tamen si virtutis cupias incrementum, ad spiritum roborandum avidè esset sumendum, dirigendum & in te retinendum. At cibo frigido mundanæ concupiscentiæ & vanitatis repleta, meam iusticiam esurire non potes. Propterea neque deuotionem neque pietatem spirantia te afficiunt. Simplicitas tibi fastidio est, meditatio sancta temporis æstatur perditio. Terrenis grauata affectio, ad me non potest ascendere: mox enim, etsi stimulum adhibueris, in terrena relabatur. Ita fit ut corde disperso, spiritu instabili, mente vaga, affectu terrenis inuisato, & vigiliæ amara, & somnus ducatur inquietus. Inter hæc insipiens ô filia, conquereris, quod sine consolatione mea arida sis, & sterilis. Si id mea prouidentia, & citra tuam negligentiam tibi, ut alijs multis amicis meis, eueniret, non esset profectò cur huiusmodi sensibilis gratiæ meæ derelictio te perturbare deberet. Cum verò nunc tua acedia sit tuæque negligentia, ut ariditati sterili elangueas, necesse est, si meam consolationem expetis, si meam cupis visitationem, si mihi desideras coniungi, ut omnibus iis quæ extra me delectant posthabitis, mihi soli vaces, studiosè quærens quæ sit voluntas mea beneplacens & perfecta: & hanc zelando ne in illa creatura non perficiatur, omnem operam, omnesque vires tuas debes expendere. Porro, in hoc tu mihi soli placere, mihi soli satagas inherere. Inde meam sententiam frequentiore, ex qua spiritus nonnunquam experieris ebrietatem, conscientiæ lætitiæ, pacem cordis, & contemplationis dulcissimæ soporem. O si in eam semel fores introducta cellam vinariam, proculdubio sicibunda hanc sepius feruentiusque requireres. Verùm hanc intrare nemo valet, nisi cui ego desideratissimus, charissimus ac pretiosissimus sum, cui omnia in omnibus sum, qui extra me nullam consolationem noscit, & consolatione mea indignum se indiget, imò qui iniuriam putat sibi fieri, quando à me consolationem sentit, nec aduersitatem minus æquanimitèr à me, quam consolationem recipit, cui extra me omne gaudium est tormentum, qui totum animum suum in me reposuit, & in me solo quiescit. Qui huiusmodi sunt, amici mei electi sunt, ad quos libere pulso, libenter ingredior, quibus me hilariter offero, & secreta mea reuelo. Hos multifariè visitare soleo, quomodo deuotioni ac amoris eorum congruit, excitando. Nonnunquam totum vulneratum, nudum, ac omnibus dilaceratum membris, me illorum infero cordibus, & quo maiorem amoris sui sentiant consolationem, vulnera mea illis tangenda, lauanda, tergenda, osculanda, fouendaque præbeo: quorum

in bot

in hoc deuotio (licet mundi amicis, quia incognita est, ridicula videatur) mihi est acceptissima & sibi proficua, adeo vt dolorum meorum quæ pertuli, simulq; delictorum eiusmodi sponsa tunc immemor, illi consolandæ ac illuminandæ duntaxat animam intendam. Inter hæc autem pro lucro computo, tamen nullius egeam, vbi tantum comperio in sponsa mea fidelitatem, vt omnibus, seque, habeat me chariorem. Verum quantum fidelitas mihi accepta, tantum ingratitude est mihi odiosa, omniumq; longè molestissima: vt potè passionis meæ dolores & animi angustias, quantum in se est, renouans, cum frustra impensum sentio, quicquid immensa charitate laboraui. Propterea siue exterior, siue interior tibi superuenierit tribulatio, nõ ad externas consolationunculas recurras: sed in omnium præssura cõfugas ad me, nec hominibus, sed mihi conquerendo, dolorem tuum infundes. Quid enim homines tibi conferunt, nisi verba? Si patrem habes spiritualem aut confessorum, non prohibeo, sed moneo vt cordis tui secreta illi exponas, & secundum consilium eius te dirigas non vt passioni impatienter satisfaciens, leuamen externum quæras, aut quæ pateris coram alijs iactes. Mihi ergo quid hominibus conqueri velles in silentio dicas, te & omnia tua mihi committas: esto tu libera & sine solitudine, & te mihi crede, & pacem bonam, non tamen semper quemadmodum in quæris aut putas, consolationemq; in me inuenies, hanc videlicet quæ conformet te maxime voluntati meæ.

Os per experientia docta affuactaq; esses in singulis quæ in hoc te mundo angustiant, ad me solum respicere, ad me confugere in me longanimiter sperare, super me in me, simulq; intelligere, quam paterno, quamq; amanti corde aduersitates tibi vtiliter mitto, nulla fiet er tribulatio, quam nõ obuijs manibus desiderantissime exciperes, & omni gaudio consolatione ue etiam spirituali præferres. Et si nihil emolumenti aliud inde emanaret spiritui, hoc tamen ad eius recreationem & gaudium sufficeret, quod in se meam sentit impleri voluntatem. Semper fidelis animam magis consolatur mea voluntas, si illa fiat, quam sua vtilitas, licet nunquã sine maxima anime vtilitate sit mea voluntas. Cõfert autem inter aduersa non mediocriter seruanda cordis tranquillitati, ante oculos tuos vitæ meæ actus & passiones constituere, eorundemq; imaginem viuam vbi que præsentem intra te ferre. Hæc enim si tibi fuerit impressa, dulcia faciet quæcunque amara. Itaque omni tempore passionem meam recolle, & hoc à me continuè magnis gemitibus pe, vt vulnera mea & passionis meæ memoriam adeo potenter efficaciterq; cordi tuo imprimam, vt in omni loco & tempore compatentissimo corde me videas crucifixum: & hæc imago omnes alias à corde tuo imagines excludat. Si hoc modo ab externis ad interiora rediens, tecum habitaueris, si me crucifixum intra te & dolores meos intuita fueris, si me omni pena & amaritudine repletum, nulla etiã à Patre consolatione adiutum audieris clamare, *Eli, Eli &c.* concipies meæ passionis virtute inflammata desiderium imitandi me, patiendi pro me, & extra omnem consolationem in contemptu & derelictione mihi seruiendi. Qui hoc animo mihi seruiunt, & sola nuda charitate mihi coniuncti sunt, nullaq; alia intentione mihi perseveranter inhaerent, fideles, quam vt placeant mihi, habeantq; in eis plenam voluntatem meam: hi fidelissimi & electissimi amici mei sunt. In quacunq; etiam ariditate aut desolatione videantur constituti, quibuscunque tentationibus videantur obrui, etiam à me quasi proiecti ac derelicti, tamen reuera sunt mei, quia militant mihi stipendijs suis propter me, & non recedunt etiam percussa à me.

Ooo

Verum.

Ingratitudo
quam sic
Deo omnium
odiosissima.
Tribulatio-
nes patiens,
quo se
vertere de-
beat.

Tribulatio
quænam
omni con-
solationi
præferenda
sit.

Tanquill-
tatem ani-
mo quænam
conferant.

Passio vul-
neraque
Christi qui
in me re-
uolucunda
sunt.

Amici Dei
fideles qui
uagi sunt.

Verum, nō semper ita relinquo eos. Quia enim se nudauerunt affectibus, & desiderijs omnibus abrenunciauerunt propter me: & se ipsos omnimodis reliquerunt, mihiq; tradiderunt, subiecti omni beneplacito meo: non possum me continere, quin illis quoque merpsum infundam impleamq; eos, foueam ac possideam consolatione mea, quæ mundana, quàm contempserunt centuplo est melior, purior ac suauior. Hoc (vt sæpè dixi & inculcare non desino) non potest percipi ab his qui extra me peregrinas quarunt ac recipiunt consolationes. Siquidem delicata valde est consolatio mea nec datur admittentibus aliena. Purissima est etiam: vnde consolationi quæ ex creaturis tantum venit, non potest admisceri. Sed cur hæc eadem penè toties commemoro? Nempe vt prudētior, vigilantior, circumspēctiorq; fias, & non patiaris te irretiri scedis terrenisq; delectationibus, nec in mei obliuionem adduci: quandoquidem ego tui obliuisci nequeo, tametsi, tua salus ex me, non mea ex te pendeat.

Beatas.

**Electos suos
cur Deus
diu viuere
sinat.**

**Temporis
iactura quæ
fit damna-
bilis.**

Ego te mecum esse cupio, & plena mecum felicitate frui. Sed cur hoc (cū id continuo possē) non facio? Profecto propter bonum tuum vt crescas virtutibus ac meritis ad maiorem animæ tuæ profectum, & ad maiorem gloriam. Omni namq; momento crescere ditiorq; meritis fieri ex gratia mea potes. Quod cū ita sit, quàm insipientes putas hi sunt, quàmq; plangendi, qui tempus nobilissimum gratiæ, non solum non ad honorem meum & suum profectum, sed ad maiorem etiam damnationis suæ cumulum mædè viuendo insumunt? O vtinam scires quantum spiritu crescere, quantumq; posses ex gratia mea qualibet hora mereri: itemq; quàm præciosum sit tempus, quàm denique huius iactura damnabilis, maiori proculdubio id diligentia obseruares, ne transiret inaniter, ne sine fructu laberetur. Oriente sole mane, noua etiam tibi oriens exultatio, pro huius diei commodo & spacio mei colendi tibi donato. Cogita igitur omni hora & dic tibi ipsi: Hanc horam, hoc momentum, Dominus amator mei mihi largitus est, & viuendi spacium hæctenus prorogauit, vt vel nunc incipiam me ad illum conuertere, eiq; studeam placere. Filia, omninò tibi ita semper videatur, vt iam primo incipias, & quicquid ante feceris, quasi nihil fuerit, contemne. Quæcunque occasio, quæcunque aut occupatio, aut feria, aut aliud quodcunq; tibi euenerit, tracta quomodo id ad gloriam meam queas conuertere, quomodoq; inde aliquid possis lucrari animæ tuæ. Verum hæc satis. Hæctenus enim excitauit te vt ab ijs vanis auersa, clausis portis sensuisti, & reuocato animo ad me redeas. Reliquum est nunc etiam quasi regulam piæ viuendi (quàm sæpenumero me inspirantē desiderare te didici) adijciam. Manet namque hucusque in te verecundia, quam probo, qua infirmitates, lapsus, errores negligentiasq; tuas audiens, pudore cōtraheris, dolens quod tanto tempore, & etiā iam mihi sponsæ nomē indignè vsurpaueris. Verum quia desideras meū redire in gratiam, nihil est quod magis ipse quoque desiderem. Quod enim gaudium meum aliud vobiscum, quàm peccatores etiam quoslibet ad gratiam meam recipere?

Quanto magis sponsam meam, licet in vepris oberrantem reuocare cupio? Ad eò rui sum desiderans, vt etiam iter quo me deinceps sequi debeas, digner præscribere. Veni igitur ad me, & nouum mihi gaudium tuo reditu para.

(..)